

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

4 november 2025

Kenmerk

Z/25/091204 / D/25/203187

Portefeuillehouder

Jelmer Vierstra

Portefeuille

Financiën

Opsteller

Sinteur, Gilbert

Onderwerp

Septemercirculaire 2025

Kernboodschap

De mutaties uit de septemercirculaire laten een positief effect zien voor het begrotingsjaar 2025. Vanaf 2026 is echter sprake van een meerjarig negatief effect.

Het positieve beeld in 2025 heeft grotendeels te maken met de compensatie van 50% van de incidentele tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg. Daarnaast heeft BZK besloten om de specifieke uitkering voor capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE) via de decentralisatie- en integratie uitkeringen te laten verlopen. In 2026 wordt hiervoor een bedrag van € 1,6 miljoen beschikbaar gesteld om uitvoering te geven aan taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. Vanaf 2026 zien we een oplopend negatief effect van de septemercirculaire tenop zichte van meicirculaire. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de actualisatie van het volumeaccres en de indexatie voor loon-/prijsontwikkeling, deze zijn gebaseerd op de actuele raming van het Centraal Planbureau en voor alle jaren naar beneden bijgesteld.

Voor de taken waarvoor wij via de algemene uitkering extra middelen ontvangen, gaan wij ervan uit dat deze bedragen nodig zijn om die taken adequaat uit te voeren. We zijn echter niet verplicht het geld ook daadwerkelijk uit te geven aan deze taken, uw raad bepaalt uiteindelijk hoe de middelen worden ingezet.

De financiële effecten van de septemercirculaire worden als volgt verwerkt:

- Het financiële effect voor 2025 wordt in de Najaarsrapportage 2025 verwerkt.
- De financiële effecten voor de jaren 2026 tot en met 2029 worden verwerkt in de Voorjaarsrapportage 2026.

Toelichting

Op 16 september 2025 is de septemercirculaire verschenen. Deze circulaire geeft een update op basis van de Miljoenennota voor het huidige en de komende jaren, en bevat informatie over onder andere een nabetaling van de hervormingsagenda Jeugd 2023 en 2024 en de actualisatie van het volume accres en LPO accres gebaseerd op de actuele raming van het Centraal Planbureau (CPB; CEP 2025). Daarnaast is de SPUK (CDOKE) vanaf 2026 komen te vervallen en loopt de financiering van het klimaat- en energiebeleid in 2026 via het gemeentefonds.

In deze raadsinformatiebrieven worden de verschillen verklaard tussen de meicirculaire 2025 en de septemercirculaire 2025. Dit geeft een beeld over de gevolgen van de septemercirculaire op de actuele begroting van onze gemeente en laten samengevat het volgende beeld zien op het begrotingssaldo 2025-2029:

Bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo 2025-2029	-1.702	20	12	-1.002	-220
Mutaties Najaarsrapportage 2025 (incl. meicirculaire 2025 / excl. sept. circulaire)	5.122	0	0	0	0
Begrotingssaldo 2025-2029	3.420	20	12	-1.002	-220
Mutaties septembercirculaire 2025	2.227	1.637	-124	-328	-462
Nog te verwerken mutaties begroting 2025-2029 n.a.v. septembercirculaire 2025	-178	-1.714	-96	-26	-26
Begrotingssaldo (na verwerking septembercirculaire in Voorjaarsrapportage)	5.469	-57	-208	-1.356	-708

De mutaties uit de septembercirculaire worden toegelicht onder de kopjes '1. Algemeen', '2. Taakmutaties' en '3. Decentralisatie- en Integratie uitkeringen' (alleen mutaties > € 10.000 worden toegelicht):

1. Algemeen

Bedragen x € 1.000

Algemene mutaties septembercirculaire 2025	2025	2026	2027	2028	2029
1.1 Volume-, loon- en prijsstijgingen en overige ontwikkelingen	0	-158	-308	-411	-508
1.2 Hoeveelheidsverschillen en ontwikkeling uitkeringsbasis	8	-67	0	3	4
1.3 WOZ-waarden mutaties en landelijke rekentarieven WOZ	-7	0	-28	-55	-83
1.4 Voorschot ruimte onder BCF-plafond 2025	1.110	0	0	0	0
1.5 Stelpost BCF	-858	0	0	0	0
Saldo algemene mutaties septembercirculaire 2025	253	-225	-336	-463	-587

1.1 Volume-, loon en prijsstijgingen en overige ontwikkelingen

De groei van het gemeentefonds wordt in vaktermen accres genoemd. Uitgangspunt is dat het gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product (bbp) volgt. De indexatie is gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. In de septembercirculaire 2025 is de raming voor het accres geactualiseerd. Voor de jaren 2026 tot en met 2030 is de raming van het volumedeel naar beneden bijgesteld. Daarnaast is in de septembercirculaire 2025 ook het prijsdeel geactualiseerd. Zowel het volume als het prijsdeel zorgen ervoor dat de uitkering van het gemeentefonds daalt.

1.2 Hoeveelheidsverschillen en ontwikkeling uitkeringsbasis

In dit onderdeel gaat het om de verschillen in het aantal eenheden per uitkeringsmaatstaaf ten opzichte van de meicirculaire 2025. In de uitgavenmaatstaven zijn er diverse aantallen "definitief" geworden en aangepast aan de werkelijkheid. Begin van het jaar worden er door BZK schattingen gemaakt in de aantallen van de maatstaven. Dit gebeurt meestal op basis van de aantallen van het jaar daarvoor of op basis van de gegevens die wij als organisatie zelf doorgeven. In de loop van het jaar worden geschatte cijfers definitief gemaakt.

1.3 WOZ-waarden mutaties en landelijke rekentarieven WOZ

De WOZ-waarden zijn geactualiseerd vanaf 2025. Dat leidt tot een daling ten opzichte van de meicirculaire 2025

1.4 Voorschot ruimte onder BCF-plafond 2025

Gemeenten kunnen hun betaalde BTW op overheidsactiviteiten declareren bij het BTW Compensatiefonds (BCF). Het fonds heeft een plafond dat momenteel voor gemeenten € 4,5 miljard bedraagt. Als de gezamenlijke declaraties onder dit plafond blijven, wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding volgt een uitname. Jaarlijks wordt bij de septembercirculaire een voorschot verstrekt op de verwachte overschrijding van dat kalenderjaar. In de meicirculaire van het volgende jaar volgt dan de afrekening. In deze circulaire bedraagt het voorschot voor 2025 voor onze gemeente € 1.110.000.

1.5 Stelpost BCF

De provinciaal toezichthouder staat toe dat in de meerjarenraming een stelpost wordt geraamd voor nog te ontvangen overschrijdingen op het plafond. Hiervoor was al eerder een stelpost van

€ 858.000 geraamd. Per saldo ontstaat nu een voordeel van € 252.000. Bij de meicirculaire 2026 volgt de definitieve afrekening.

2. Taakmutaties

Bedragen x € 1.000

Taakmutaties septembercirculaire 2025	2025	2026	2027	2028	2029
2.1 Rijksvaccinatieprogramma	6	0	0	0	0
2.2 Wet integrale suicidepreventie	0	25	26	26	26
2.3 Hervormingsagenda Jeugd 2023 en 2024	1.595	0	0	0	0
2.4 Loon en prijsbijstelling middelen op de AP jeugdhulp	0	52	43	43	43
2.5 Toezicht gastouderopvang	0	3	5	5	4
2.6 Implementatie Participatiewet in balans	65	28	7	2	2
2.7 Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen	178	0	0	0	0
Saldo taakmutaties septembercirculaire 2025	1.843	109	80	75	75

2.2 Wet integrale suicidepreventie

Op 1 januari 2026 treedt de Wet integrale suïcidespreventie in werking. Gemeenten worden op grond van deze wet geacht suïcidespreventie in hun gezondheidsbeleid op te nemen en uit te voeren. Hiertoe wordt vanaf 2026 jaarlijks ± €

26K beschikbaar gesteld. Om uitvoering aan deze wet de kunnen geven worden de middelen ook aan de lastenkant van de begroting geraamd.

2.3 Hervormingsagenda Jeugd 2023 en 2024

Naar aanleiding van de eerdere afspraken in het voorjaar met de VNG heeft het kabinet besloten tot compensatie van 50% van de incidentele tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg. De incidentele compensatie voor onze gemeente bedraagt € 1,6 miljoen. Dit bedrag kan vrijvallen aan de algemene middelen, omdat de werkelijke kosten al verantwoord zijn in de jaarrekeningen 2023 en 2024.

2.4 Loon- en prijsbijstelling middelen op de Aanvullende Post (AP) jeugdhulp

Dit betreffen de middelen die op de Aanvullende Post van de rijksbegroting zijn gereserveerd voor loon- en prijsbijstelling. Deze middelen houden verband met de voor jeugdzorg geoormerkte bedragen uit het coalitieakkoord Rutte IV. De middelen voor de jaren 2024 en 2025 zijn reeds in de meicirculaire 2023 aan de algemene uitkering toegevoegd. Nu worden de middelen voor de jaren 2026 en verder overgeheveld. Het gaat om ± € 45K structureel vanaf 2026. Dit bedrag kan vrijvallen aan de algemene middelen omdat de posten voor Jeugdhulp al op niveau zijn geraamd.

2.6 Implementatie Participatiewet in balans

Het wetsvoorstel Participatiewet in Balans is een initiatief om de Participatiewet te vereenvoudigen en te verbeteren, met name door meer maatwerk, versoepeling van regels en een menselijkere aanpak. De compensatie voor onze gemeente bedraagt € 65K in 2025 en € 28K in 2026. Dit bedrag kan vrijvallen aan de algemene middelen.

2.7 Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen

Voor de organisatie van de vervroegde Tweede Kamerverkiezing op 29 oktober ontvangt onze gemeente € 178K. Deze vergoeding is aanvullend op de vergoeding die gemeenten krijgen voor de uitvoering van hun wettelijke taken bij het organiseren van verkiezingen. De middelen zijn in de Najaarsrapportage 2025 ook aan de lastenkant opgenomen.

3. Decentralisatie- en integratie uitkeringen

Bedragen x € 1.000

Decentralisatie- en integratie uitkeringen septembercirculaire 2025	2025	2026	2027	2028	2029
3.1 Participatie	61	66	70	0	0
3.2 Impulsbudget sociale infrastructuur	7	4	4	4	4
3.3 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	10	13	13	10	0
3.4 Register Externe Veiligheidsrisico's	2	2	0	0	0
3.5 Spreidingswet	50	0	0	0	0
3.6 Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	0	1.623	0	0	0
3.7 Overheidsbrede Dienstverlening	0	46	46	46	46
Saldo decentralisatie- en integratie uitkeringen septembercirculaire 2025	131	1.754	132	60	50

3.1 IU Participatie

In het kader van beschut werk worden middelen beschikbaar gesteld om de werking van loonkostensubsidie te verbeteren. Dat wordt in de jaren 2025 tot en met 2027 verdeeld via de IU Participatie, daarna zal het worden verdeeld via de algemene uitkering. Het gaat voor onze gemeente om ± € 65K. De middelen worden vanaf 2026 ook aan de lastenkant van de begroting geraamd.

3.3 DU versterking omgevingsveiligheidsdiensten

Dit betreft een compensatie voor de uitvoering van wettelijke taken op het gebied van omgevingsveiligheid, die vanaf 2025 onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten vallen. Het gaat voor onze gemeente om ± € 12K. Het bedrag van 2025 kan vrijvallen aan de algemene middelen. Vanaf 2026 zullen de middelen ingezet worden ten behoeve van verdere invulling van het integraal veiligheidsbeleid en ondermijning.

3.5 DU Spreidingswet

Voor het zoeken naar opvangplekken voor asielzoekers ontvangt onze gemeente in 2025 eenmalig een bedrag van € 50K. Dit bedrag kan vrijvallen aan de algemene middelen.

3.6 DU Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

De decentralisatie-uitkering CDOKE vervangt de specifieke uitkering (buiten het gemeentefonds ofwel SPUK) CDOKE. In 2026 wordt voor onze gemeente een bedrag van ruim € 1,62 miljoen beschikbaar gesteld om uitvoering te kunnen geven aan hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. De middelen zijn ook beschikbaar voor de periode 2027 tot en met 2030 maar de bedragen na 2026 zijn nog niet bepaald. Dat gebeurt bij de meicirculaire 2026. De middelen worden voor 2026 ook aan de lastenkant van de begroting geraamd.

3.7 DU Overheid brede dienstverlening

De SPUK Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) wordt vanaf 2026 omgezet naar de DU Overheid brede Dienstverlening. Via deze uitkering worden gemeenten gefaciliteerd om laagdrempelige en empathische ondersteuning te bieden bij regelzaken met de (digitale) overheid en om hun regierol in het lokale netwerk in te vullen. Hiervoor is vanaf 2026 een structurele bijdrage van € 46K beschikbaar. Dit bedrag kan vrijvallen aan de algemene middelen, omdat in onze begroting de middelen reeds meerjarig zijn opgenomen.

Financiën

Meerjarig laat de doorrekening van de septembercirculaire 2025 het volgende beeld zien:

Onderstaande tabel laat het meerjarige verschil tussen de meicirculaire 2025 en de septembercirculaire 2025 zien. De toelichting op deze tabel wordt hierboven gegeven onder de kopjes '1. Algemeen', '2. Taakmutaties' en '3. Decentralisatie- en integratie uitkeringen'.

Bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029
Stand algemene uitkering meicirculaire 2025	112.996	114.593	115.161	113.165	114.694
Tabel 1: Algemene mutaties septembercirculaire 2025	253	-225	-336	-463	-587
Tabel 2: Taakmutaties septembercirculaire 2025	1.843	109	80	75	75
Tabel 3: Decentralisatie- en integratie uitkeringen septembercirculaire 2025	131	1.754	132	60	50
Nieuw saldo algemene uitkering septembercirculaire 2025	115.223	116.231	115.037	112.837	114.232
Verskil meicirculaire 2025 - septembercirculaire 2025	2.227	1.638	-124	-328	-462

Voor een aantal taken reserveren wij middelen waarvoor wij via de algemene uitkering extra financiering ontvangen. We gaan ervan uit dat deze middelen nodig zijn om de betreffende taken op een adequate wijze uit te voeren. We zijn echter niet verplicht het geld ook daadwerkelijk uit te geven aan deze taken, uw raad bepaalt uiteindelijk hoe de middelen worden ingezet. Het is overigens niet noodzakelijk om voor alle mutaties middelen te reserveren, omdat hiermee in de begroting al rekening is gehouden. Voor een nadere toelichting op de gereserveerde mutaties wordt verwezen naar de toelichting bij het onderwerp '2. Taakmutaties' en '3. Decentralisatie- en Integratie uitkeringen'. De gereserveerde middelen zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029
Verskil meicirculaire 2025 - septembercirculaire 2025	2.227	1.638	-124	-328	-462
Mutaties begroting:					
2.2 Wet integrale suicide preventie	0	25	26	26	26
2.7 Verzoegde Tweede Kamer verkiezingen	178	0	0	0	0
3.1 Participatie	0	66	70	0	0
3.6 Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	0	1.623	0	0	0
Totaal mutaties begroting	178	1.714	96	26	26
Verskil meicirculaire 2025 - septembercirculaire 2025	2.049	-76	-220	-354	-488
Incl. mutaties begroting (netto effect septembercirculaire 2025)					

Conclusie begrotingssaldo 2025-2029

Samenvattend laten de mutaties uit de septembercirculaire 2025 voor de begroting 2025-2029 het volgende beeld zien:

Bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo 2025-2029	-1.702	20	12	-1.002	-220
Mutaties Najaarsrapportage 2025 (incl. meicirculaire 2025 / excl. sept. circulaire)	5.122	0	0	0	0
Begrotingssaldo 2025-2029	3.420	20	12	-1.002	-220
Mutaties septembercirculaire 2025	2.227	1.637	-124	-328	-462
Nog te verwerken mutaties begroting 2025-2029 n.a.v. septembercirculaire 2025	-178	-1.714	-96	-26	-26
Begrotingssaldo (na verwerking septembercirculaire in Voorjaarsrapportage)	5.469	-57	-208	-1.356	-708

Vervolg

1. Het financiële effect op de algemene uitkering voor 2025 wordt verwerkt in de Najaarsrapportage 2025.
2. Het financiële effect op de algemene uitkering voor 2026-2029 wordt verwerkt in de Voorjaarsrapportage 2026-2029.

Bijlagen

Septembercirculaire 2025 D/25/204073